

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	Anna Frantalová
Téma práce:	Právnícká dvouletka a činnost politické komise v letech 1948–1950
Rozsah práce:	146 stran
Datum odevzdání práce:	Jaro 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Badatelský zájem o právníckou dvouletku v minulých letech vzrostl díky výzkumu, který probíhal na Právnícké fakultě UK. Ten vyústil mimo jiné v publikaci zajímavé a kvalitní kolektivní monografie. Autorka se těchto výzkumných prací aktivně zúčastnila a napsala úvodní kapitolu o činnosti politické komise. Její výzkum lze nepochybně považovat z hlediska pramenného za průkopnický a novost tématu v kontextu soudobého stavu právněhistorického výzkumu nelze zpochybnit. Za slabinu této dizertace považuji skutečnost, že autorka zpracovávala téma již v diplomové práci a je otázkou, srovnávám-li oba texty, zda nyní došlo k zásadnějšímu posunu v pramenném výzkumu nebo v interpretaci této matérie. Byl bych rád, kdyby se k tomu autorka během obhajoby blíže vyjádřila.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Oceňuji, že autorka rozsáhle pracovala s primárními prameny, ve velké míře využívala archivní zdroje, což s ohledem na omezenou zpracovanost klíčového fondu ministerstva spravedlnosti ještě posiluje její zásluhy. Vzhledem k tomu, že ke zpracování tématu přistoupila ryze deskriptivně, zvláštní teoretické vklady tento způsob výkladu nevyžadoval. Vyžadoval ovšem solidní obeznámenost s předchozí právní úpravou a vývojem předchozích unifikčních snah, čehož se autorka zhostila s nepochybným úspěchem. Je škoda, že autorka problematiku hlouběji nepromýšlela a nezabývala se marxisticko-leninskou koncepcí socialistické zákonnosti. Pak by se mohla vydat směrem promýšlení, proč např. konkrétní podoba mnoha ustanovení, jež si politická komise vymínila do výsledných kodifikací, byla právě taková, jaká byla. Namísto toho se její výklad omezuje v podstatě jen na přepis protokolů zasedání a případnou konfrontaci stanoviska komise s možností alternativního znění. Jako oponent bych očekával, že tento způsob zpracování bude odpovídat spíše původní diplomové práci, zatímco v případě dizertace budou cíle vyšší.

3. Formální a systematické členění práce

Ke členění práce mám tři námítky:

Za prvé, svým obsahem dalece přesahuje vymezené téma, přičemž je otázkou, zda takové přesahy byly skutečně funkční či šlo jen spíše o příslovečné „nafukování“ obsahu. Jak jsem již výše poznamenal, ke zpracování tématu je jistě potřebná znalost předchozích snah o rekonstrukci a unifikaci, avšak v dizertaci o činnosti politické komise tento rozbor celkem nemá co dělat. I Závěr je formulován tak, jako by mělo jít o srovnání rekonstrukční praxe do roku 1948 a praxe za Právnícké dvouletky. Tomu ovšem neodpovídá název práce. Dále uznávám, že biogramy některých členů komise (kritéria jejich výběru přitom nejsou vůbec zřejmá a zdá se, že autorka zkrátka uvedla ty, k nimž se jí podařilo najít více informací) jsou sice mimořádně čtenářsky zajímavé, ale z hlediska tématu jsou podružné a navíc je autorka nijak nedává do souvislosti se

samotnou činností politické komise. Obdobně Čepičkův životopis v práci je zcela irelevantní. Tyto biogramy do koncepce textu vůbec nezapadají a autorka měla strukturu práce lépe promyslet.

Za druhé, autorka používá příliš dlouhé citáty z pramenů, aniž by je nějak interpretovala. Mnohdy jde jen o ideologická klišé vůdčích funkcionářů, která pro výklad nemají větší význam, resp. nemají význam, pokud autorka s nimi nějak interpretačně nepracuje, což nečiní. Do očí to doslova bije např. na s. 27. Rovněž není úplně vhodné, pokud je celá kapitola 3.4. napsána výhradně ze stenoprotokolů a tisků parlamentu, zveřejněných na webu.

Za třetí, autorka nevhodně vkládá do textu další texty, které by měly být v příloze. To se týká s. 54, 57 nebo s. 72.

4. Vyjádření k práci

Autorka si v úvodu nestanovila adekvátní cíl výzkumu. „Hlubší studie a přiblížení činnosti politické komise“, jak jej definuje na s. 6 nesvědčí o jasně strukturované badatelské perspektivě. To ostatně potvrzuje i Závěr práce, v němž když je konfrontována se splněním cílů svého výzkumu, tak lakonicky konstatuje: „Klíčovým závěrem této disertační práce v každém případě zůstává odlišnost v procesu přípravy nových právních předpisů v předemných dvou obdobích. Zatímco na rekodifikaci prvorepublikové se podíleli takřka výhradně odborníci daného oboru, v době právníké dvouletky lze odborné komise a subkomise považovat pouze za jakousi první instanci...“ (s. 131). K takovému závěru by ovšem člověk dospěl i se zcela povrchním povědomím o právních dějinách a nemusel by podnikat tak rozsáhlý pramenný výzkum. Kdyby si autorka bývala stanovila nějaké výzkumné otázky na počátku, mohla mít výzkum zajímavěji a hlavně přínosněji koncipován. Meritorní část 4.6., která se věnuje vlastní činnosti politické komise se v podstatě omezuje na převyprávění protokolů z jejích zasedání s přihlédnutím k tomu, zda se její formulace promítla ve finálním znění příslušného zákona či nikoli. To mi přijde jako velmi málo ambiciózní cíl pro dizertační práci v oboru právních dějin.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Viz bod 4
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka pocitvě odkazuje na informační zdroje a při čtení jsem nenabyl dojmu, že by mohlo jít o nepůvodní text.
Logická stavba práce	Námítky jsem vyjádřil v bodu 3
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka podnikla rozsáhlý pramenný výzkum a osvědčila solidní orientaci také v publikovaných pramenech i sekundární literatuře. Za chybu považuji fakt, že v závěrečném seznamu neodlišuje publikované prameny od sekundární literatury. V seznamu se sice objevuje několik cizojazyčných knih k poválečným dějinám Československa i socialistické zákonnosti, v poznámkovém aparátu práce se však nijak neprojevují a mají funkci ryze ornamentální.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Námítky jsem vyjádřil v bodu 4

Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Některé náměty jsem již vznesl v bodu 3. Dále bych upozornil na chybějící stránkování lichých stránek. Na úpravě se zjevně projevil spěch při její finalizaci, což je třeba vidět na množství odkazů, které mají být indexem, ale jsou velkými čísly. Naprosto nesystematicky je používáno v textu tučné písmo. To se navíc hodí spíše do učebnice a nikoli do dizertace. Často jsou v práci příliš dlouhé odstavce, např. v Závěru je jeden odstavec dlouhý na tři stránky. Autorka si měla počínat pečlivěji.
Jazyková a stylistická úroveň	Autorka nejednotně zachází s vlastními jmény a chybí jí v tom jakýkoli systém. Jinak je ale práce čtivá a stylisticky přijatelná, ačkoli se na ní zjevně projevil spěch při finalizaci.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Za prvé bych byl potěšen, pokud by se autorka vyjádřila k mému dotazu z bodu 1 tohoto posudku. Za druhé, považuji za vhodné, aby vysvětlila, na základě čeho si vybírala kodifikace, o nichž ve vztahu k vlivu politické komise na jejich znění bude psát, a přitom zcela opomenula správní právo. Vysvětlení důvodu k takovému postupu jsem v dizertační práci nenalezl.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	--------------	--

V Praze dne 20. září 2019

Jakub Rákosník